

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 國中學生組 編號 1 號

na masan pecauwan(drail) a aljak avelauqut

ta sicuayan izua i qinaljan, uzai a madrusa a maraljak a nakemaizua. a kama namevulunganga. ljua'ua, kamayan a ljemita tu qadaw a sema kavavuan. sa zemangazangal a karakuda; azua aljak a 'uqaljay. namaqacuvucuvunganga, natarivak sa napuqizing. lja'ua, ljemita tu qadaw. nu anema sengsengan. nekanu ita, a 'inatjengelayan a masengseng. mavan a 'ivangavang sa'amaya. qaw sa namicaucauan a keman tua ini samuljan navuluvulunganga kama. a ini kavecengel a vaqu a vurasi.

qaw, azua aljak, ruvaik a sema tua kasusu a 'ivala, sa nupacunan a 'inaqaziman, 'itjuvarungen a malap sa kani. si'anasamalji nua zuma caucau. nagemalemegem a kakudan ayaya.

azua kama, mapuvarung tuazua aljak. uri kemudanga nuvililj aya kinemenem. sa sinisan liaw a temulu ta aljak tu 'iumalj. lja'ua, ini'a maumalj. azua kama nekanga siumalj ta aljak. pavililjanga, sa uri 'itezeng ta varung tu papacay ta aljak.

uzai a ita qadaw, kacuin na kama a azua aljak a sema cemecemel a 'ivangavang. sa kacui a ljevavaw tua cunuq. qaw sa nazemangal a pasemalaw ta aljak tu “ nua 'ukudain sun a temulu ini su'ilangeda sa

naljemita tu qadaw semengsengan tua nakuyakuya. namasuvarungang a'en. tucu, uri sizurung sun a tjemani ta cunuq! ” ayain. sa uri semalima a zemurung tua aljak. manu qecengen a kama sa qivu tu “ maya nan, nacuayang a'en a kemeljang tu uri namayatucu a 'useljavakan, yadri tu supasalima, mintjuljuk a'en a macidjilj ” aya. sa mintjuljuk a sema tua cunuq i teku.

manu sekelay tua ricing na kasiw. qaw sa pasavavaw a magarang tu “ tjalja masudraman a'en ta vasa a keman. a zumanga, a vaqu, ljumay, vurasi, 'u 'inatjenglayan a keman. nu tjai vililj, muri 'ukanen sa 'upuljati a keman a nusinikavecengel i kavavuan ” aya. sa “ puraq ” aya, sa maulawanga ini'a makeljan tu sema inu.masituazuanga, sa nequt a mapacunanga pecauan/drail. aicua qemuziquzip, mavan a san cemakaw a keman ta tja'inipacayan a karakuda a temalem a 'ikavengel tua tjalami i kavavuan.

懶惰兒子變猴子

從前有父子兩人。父親已年老，仍每天去旱田幹活；年輕的兒子每天在家裡游手好閒，吃著年邁的父親準備的小米、芋頭。又常到朋友家遊蕩，看到什麼就拿來吃。

父親很憂慮兒子，三番五次訓導兒子，但都沒用。父親實在改變不了兒子。一天，父親把兒子約到高崖上，說：「你總不聽勸，每天做壞事，我已經絕望了。」說著就要推他。這時兒子說：「等一下！我早就料到了這一天，不用您來，我自己下去。」

他卡在樹枝上咒罵：「我最討厭芋頭，但小米、俾子和甘薯我都喜歡吃，以後我要把你們田裡種的糧食都吃光光。」罵完之後叫了一聲「pu raq！」就跑掉了。

從此以後就有了猴子，好吃懶做又不勞而獲，恣意偷拿辛苦種下的莊稼吃。

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 國中學生組 編號 2 號

pacikel tua sicuayan

kasicuayan, liyaw aravac a sinan parutavak a seman senai nua ramaljemaljeng a sikipaqenetjan tua sicuayan a kakudan, seman senai uta tua saljingan tua puzangalan tua tjaivilivililj niamadju. pai izua a senai a “pacikel tua sicuatan” aya a sikisusinglingelita tua sicuaya:

ljema gadugaduan a vali, kiskususu tua pana a paljelaualuz a pasa gadu, zemarzarzar a cedas i ta dangas nua djilung na se tja-uvu-uvulj. nakiquecev tua qudjidjilj a ngisngis tua nga-inga-i tua lutiya a caucau. maru nasevusiyar anga a marka qata a pinasasevalivalitan a kauljayan, a tjaljarunguaqan a parutavak ni kina inianga ka namaparu kai, inianga kamaseljudj a marka ngadan nua tjasevalitan, sa kaqulip anga. inianan kasicuaya... nu muqadadaw, minlayalayap a qaqa a makapavavaw i qinaljan; nu qezemzemetj, kinapeljuqan nua marka ljequ a kalevelevan. matu mavan anga tia tjugelui kati ngangai a qemauqaung ta samazan.a inika nakisasusu maru namulaw a paseveric tua nanemnemanga, kipenetj a seman sepi a taqaljaqaljan tu pacikel tua tua sicuayan. venalivali a pakipaqenetj, a kemasi ljavljav i kaledep a pasa zayazaya a kiskususu tua pana, kumalji a

qudjaqudjaljan nu mapacucun anga a quljivangraw, i dudut anga a qadaw ayaya a namapuzangal.

kipacikel a kipakim tua tjinzalemanan nua sevalitan, manu i maza kasizuanan nua milimilingan, a tjaucikel nia vuvu inadjuq ita qinaciljai a umaq a sicuayan, a senai a parutavak sinipakelai a pitua ngaingaw nua asaw nua kasiw, madjumak a papaulingaw nia vuvu itamarka ngasa nua upu a qaciljan, maru naljemavac tua garang nua cinuna a uqaljaqaljai, maru cemavulid tua kiljivak a papusiljiva a uqaljaqaljai, maru nazamangaq tua kipapuljat a maru zangaq a qada. pai kacuacuai a cavilj tucu mapacikel anga a sicuayan, tjezaleman a vali ita qaljapang, sa sepulingelingetj anga a guljinguljan a ljungbi, a vaqu, a djuljis, maru nasepuhana i kavuavuan, semenasenai a marka kakedriyan, tua sinicuayan a senai, namalingulingulj a dremakiyakiyan a maru penaisuisu, maru inalang a pakatua pinuluvucan, vincikan, cinenung, qinata, palalj, qungalj a nasepulingelingetj tu inutuinu anga tua qinaljai. paljeqauqaung tua levan a marka ramaljemaljeng tua maqatianan tiamadju a seljavak tua pacikelan tua sinicuayanan.

拾回從前

很久從前，風，順著南大武山脊落在草山溪；陽光，重重踩在大
龜王國的石甕上。紅鬚鬚、ngaingai、陸地阿，強追逐，代代相傳的耀
眼琉璃落石散，深刻美麗的母語音符亂了調，深鎖大門的家族名庫，
進不去也出不來，傳統名消失無蹤。

不久之前，白晝烏鴉在部落高空盤旋，夜梟佔據了整個天空，草
鴉林鴉捲起傳統絲帶相擁哭訴，頓悟該編織夢境拾回從前小米收穫。

記憶的風，從台灣海峽循著溪吹入，即時是雨天，看見彩虹就知道
陽光的腳步近了。緊抓臍帶落腳處尋索，乍現故事就在呼吸處，傳
說在廢墟的石屋裡，民謠掛在古樹老藤間，牆垣縫隙找回祖先叮嚀，
披上獵人穿梭在林中的膽識，背上勇士送情材無價的情義，佩戴太陽
眼淚珠始終如一的執著。

多年後的今天，已拾回從前，風，打散了七里香，熟悉的味道灑
在小米收穫節，玉米、小米、紅藜、染彩了部落田，小朋友們嘴裡的
古謠新唱，揮灑在珠繡、十字繡、織布繡、琉璃、羽毛、百合花，耆
老眼淚滿眶的唱出拾回從前的夢。

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 國中學生組 編號 3 號

tagilj a siniputequng na venan

ta sicuayan, mareqali aravac a lutjuk 'atua venan. tuazua neka tequng na venan, sa naputequng a lutjuk tu buulabulay.

izua ita a qadaw, 'iljavaranan ti lutjuk na venan tu “ aqu bulay aravac a sutequng? nanguaq a 'u'isedjamen a palaamu. ” patevela a lutjuk tu “ 'eng! nanguaq dri! ” aya. ini'a kinemnem a pivarung pulja'ui, sa su'alapi a tequng nimadju sa pasedjaman ti venan. gaugaven ni venan a tequng, qaw sa sipadjekec piqulu. sa 'ikai tu “ tucu, 'usitjarudrungan a tequng sa 'uljezayai pasaqayaw a gade, 'uqayamen tu 'inasedjaljep? manu ini. ljizavuanga a masimaza. ” aya. manu “ pedrek ” aya mituluq a sema gade sa 'aulawanga.

kemaljava ti lutjuk tjai venan. sa kinemnem tu “ tjara uri palaamu sa cekel. ” lja'ua, kemaljava kemaljava, ini'a mapacun a ti venan tu mangtjez a cemikel. qaw masizangal a quriaw tu “ ooyi! pangtjezu a kirimu! ” aya.

lja'ua, ini tevela a venan. qadjaw tu i sema inuanga? patjuvililj, ini anan a cikel.

qaw sikeljanganga ni lutjuk tu linutjuk na venan a malap a tequng. qaw mayatucu “ aminanga! aminanga! malutjuk a aicu a ti venan ” aya. qaw sa nakemirimu a lemaing a sema gade. lja'ua, drikitj a kula nimadju, ini

pa'alainj ta venan. qaw sa cemikelanga tjumaq, masituazuanga, masutequnganga lutjuk, tu bulabulay ta na'isumalji.

qaw azua ti venan, uzaianga tequng a tjalja bulayan. sa napuricing anan a uta.

masituazuanga sipapungadananga nu'acaucau a lutjuk tu ti “ lutjuk ” malucu siniaya.

鹿角的來源傳說

兔子和鹿是很要好的朋友，那時鹿頭上沒有角，而兔子有十分漂亮的角。

一天，鹿說：「你的角真漂亮，借給我一會好嗎？」

兔子說：「當然可以。」摘下頭上的角借給了鹿。鹿接過角立刻戴在頭上，說：「現在我戴著角去爬對面的那座山。戴著合不合適，你從這兒瞧瞧。」說完就一溜煙地爬到對面的那座山，轉眼就無影無蹤。

兔子心想：「他一會兒就會回來的。」但左等右等，始終不見鹿回來，便大聲喊說：「快點回來！」但鹿最終還是沒有回來。

兔子這才想到鹿騙走了角，說：「完了！鹿這個混蛋！」他急忙去山上追，但是腿腳短小，根本追不上鹿，只好回去。

兔子失去了寶貴的角。而鹿有了十分漂亮的角，人們給兔子起了個名字叫做 lutjuk，表示傻瓜的意思。

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 國中學生組 編號 4 號

patagilj nua cemelalaq

kasicuayan izua za macidilj a kina a nakemacu tuazua marekaka
vavayan katua uqaljai i vavua a masengsengseng.

azua vavayan nasemevalj tuazua kakauqaljai ka masengsengseng azua.

manu azua kakavavayan qivu tuazua kina, “ tutuanan a ku kaka ”.

ljakua marimu azua kina tua sengesengan, inika temutu tuazua. kaka,
kiqaungan azua kakavavayan, ljakua inika ljemaui azua kina

neka nusivalan nuazua kakavavayan, vaikanga sema vavau tua kasiv
sa senayan a meses azua kaka uqaljai.

manu lemandga a cemas tuazua ljingau nuazua vavayan a semenasenai,
manu salimsim a cemas.

sa sisusvalj timadju tuazua sinevalj a kaka uqaljai,sa pavai tuita sekam,
sa paseljenguaqi a pakataqed.

sa lapi nua cemas azua timadju a vavayan a pasa tjarivavau nua
cemas. ka masulem, lemandga azua kina tua qemauqaung nua uqaljai a
ljingau kipakirimu a semazua pacun.

manu amin azua pinaqeren itua sekam a uqaljai a qemauqaung, ikana
pacun tuazua vavayan.

manu patagilj a mavarun azua kina, kipakim a penalivuljan tjaimadju a
vavayan. kipakiman patua masulem, ljakua inika namakadjumak.

vaikanga pasaumaq azua kina, sa pasemalavi azua kama taicu a
sengesengan, mavarun aravac tiamadju, sa ikamakatezeng pasa qemaung.

kasipakapitjulj a qadau, manu semaumaq azua vavayan, ljakua timadju
nameqacanga, saka namebulai anga.

ka pacun a kama tjaimadju, inika kemeljang tu naljaima vavayan a
aljak, manu kivadaq, “ na kemasinu sun? ”

azua aljak si pasemalau azua sinatjarivavavan a pinakacuan tuazua
aljak si pasemalau azua sinatjarivavavan a pinakacuan tua kama nimadju.

qivu timadju, “ tiaken namasan aljak anga nua cemas, tiaken inikanga
tjemaza tuaicu a tapau. ” timadju nakemakezeng tu inika kiljaui kiadjuq.
amin a kiqaung tua matjaljaljak tu pavayan timadju tu tjelu a vat a vaqu. sa
qivu, “ saljinganga tu vaikanga ken, ku kacuin tu ku sitjugut, nu kivaqu aken
muri ku paisuin, sa muri izua zung a zemaing ”.

打雷的由來

以前有位母親帶著兒女在田裡工作。

母親工作時由姐姐背著弟弟。弟弟哭了，姐姐請母親給弟弟餵奶，可是母親工作忙，姐姐一再請求母親還是不答應。姐姐只好爬到樹上唱歌哄弟弟。

天神聽到姊姊唱歌，覺得她很可憐，就把弟弟放下來，給他一張草蓆，讓他安穩的睡覺，然後把姐姐接到天上去。

傍晚，母親聽到弟弟的哭聲，趕緊過去看。只見弟弟在草蓆上哭，卻沒看到女兒。母親到處找姐姐，天黑了還是找不著。

七天後姊姊回到家裡，但她已經長大，而且變得很漂亮。父親不知道她是誰家女兒，就問：「妳哪裡來的？」。

姊姊把升天的經過告訴父親。她說：「我已經是神的女兒了，我不能住在這裡」。她請父母給她三粒小米。

她說：「我回到天上會種植，等小米長成，我會搗樁我的小米，當我搗小米時，將會有雷聲作響。」